

Fritidshusområden

2010

MI0806

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	6
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid.....	7
3.3	Punktlighet	7
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation.....	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster.....	9

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Markanvändning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100), se www.scb.se/sos

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, RM/MN
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Johan Stålnacke
Telefon: 08-506 947 05
Telefax: 08-506 943 48
E-post: mark.vatten.gis@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, RM/MN
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Johan Stålnacke
Telefon: 08-506 947 05

Telefax
E-post:

08-506 943 48
mark.vatten.gis@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej aktuellt.

A.9 EU-reglering

Ej aktuellt.

A.10 Syfte och historik

Statistiken syftar till att avgränsa och statistiskt beskriva sammanhängande områden bestående huvudsakligen av fritidshus.

Sedan 1960 har SCB gjort avgränsning av tätorter, med statistik över arealer och befolkning. Det har gjorts i stort sett vart femte år. Sedan 1990 kompletteras den undersökningen med avgränsning av småorter och sedan år 2000 med avgränsning av fritidshusområden och arbetsplatsområden utanför tätort. Alla fyra undersökningar genomförs nu vart femte år.

Den första avgränsningen av fritidshusområden avsåg förhållandet år 2000. Vid några tillfällen under 1970- och 1980-talet utförde Lantmäteriverket avgränsningar av fritidshusområden. SCB gjorde även en undersökning av fritidshusområden avseende 1995.

A.11 Statistikanvändning

Boverket använder statistiken för allmän orientering om tendenser i bebyggelseutvecklingen, utredningsverksamhet m.m. Glesbygdverket och länsstyrelser använder statistiken för bl. a studier och åtgärdsunderlag gällande bebyggelsestrukturens förändringar. Kommunernas användningsområde är fysisk planering. Press, radio, TV, allmänheten etc. använder den som underlag för offentlig debatt, opinionsbildning, undervisning etc.

A.12 Uppläggning och genomförande

Med *fritidshusområde* avses samling med minst 50 fritidshus, där avståndet mellan dem inte överstiger 150 meter. Gränslinjen för fritidshusområden dras 50 meter utanför hussamlingens ytterst belägna byggnad. Tätortsyta eller

vattenyta som ligger i anslutning till området inkluderas inte i fritidshusområdet. Däremot kan ett fritidshusområde sammanfalla med småort eller arbetsplatsområde utanför tätort.

Fritidshus är i den här underökningen byggnader som i fastighetstaxeringsregistret har typkod 211 (Småhusenhet, tomtmark till fritidsbostad), 213 (Småhusenhet, byggnadsvärde < 50 000 kr), 221 (Småhusenhet, fritidsbostad) och byggnader som saknar typkod där komplementbyggnader har rensats bort (gäller inom fritidshusområde, utanför räknas inte byggnader utan typkod som fritidshus).

Efter manuell granskning mot kartor och flygbilder räknas i vissa fall även byggnader med typkod 222 (Småhusenhet, flera småhus med bostäder för mer än 2 familjer) och 320 (Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder). Det är hus till utthyrning i semesterbyar/stugbyar som ofta ges dessa typkoder.

Ingen hänsyn tas till om husen är permanent bebodda. Hus taxerade som permanenthus som saknar permanent boende, och som i så fall eventuellt används som fritidshus, ingår inte i undersökningen.

Avgränsning av fritidshusområden görs av SCB vart femte år. Avgränsningen sker med GIS-teknik och utnyttjande av registerinformation, flygbilder och topografiska kartor. Avgränsningen har så långt det varit möjligt gjorts enligt samma bedömningar som 2005 för att på ett bra sätt kunna följa förändringar. Vid avgränsningsarbetet har följande register och kartdatabaser använts:

- Koordinatsatt byggnadsregister 2011-01-01
- Digitala gränser för tätorter 2005
- Digital vattenkarta i skala 1:10 000, aktualitet 2011
- Kommungränser baserade på fastighetskartan 2011-04-19
- WMS-tjänst från lantmäteriet. Flygbilder och topografiska kartor via internet. Används som bakgrundsdata vid avgränsningsarbetet. Nytt för 2010 års avgränsningsarbete.

Byggnader med typkod 211, 213, 221 och byggnader som saknar typkod väljs ut från byggnadsregistret. Byggnader som saknar typkod granskas särskilt och rensas från så kallade komplementbyggnader med hjälp av den ytbildade fastighetskartan. För att erhålla ett avstånd på max 150 meter mellan husen läggs en buffert med 75 meters radie kring samtliga byggnader i urvalet. Sammanhängande områden med minst 50 fritidshus väljs ut. Avståndet från de ytterst belägna husen till områdesgränsen i de valda områdena skärs sedan ner med 25 meter till 50 meter, med hjälp av buffertteknik. Därefter justerades områdesgränsen på nytt med avseende på eventuell skärning med tätortsgräns eller strand/kustlinje. Kust/strandlinjen hämtas från Lantmäteriets vattenkarta i skala 1:10 000.

Varje område granskas sedan med hjälp av bakgrundskartor i form av ortofoton och topografiska kartor, som hämtas via WMS-tjänst. Jämförelser görs även mot 2005 års gränser. Vid behov görs manuella ändringar. Byggnader som saknar typkod granskas särskilt. De tvättas från byggnader som har klassats som komplementbyggnader i den ytbildade fastighetskartan. I vissa fall utökas

områdesgränsen för byggnader med typkod 222 eller 320. Det är där de koderna förekommer i stugbyar med hus för uthyrning.

Områdena har från början tilldelats en avgränsningstypkod F samt en fyrställig sifferkod uppbyggd löpande sedan områdena länsvis sorterats efter kommunnamnen i bokstavsordning och från norr till söder inom respektive kommun. De fyrställiga sifferkoderna har ursprungligen angetts med fem enheters mellanrum för plats till senare tillkommande fritidshusområden. De nya fritidshusområdena tilldelas lediga koder enligt samma sorteringsordning som tidigare.

Av ovan framgår att fritidshusområdenas gränser i huvudsak är skapade maskinellt. Gränserna skiljer sig i detta avseende från gränserna för tätorter, småorter och arbetsplatsområden utanför tätort, vilka i huvudsak är manuellt konstruerade.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Nästa avgränsning kommer att avse 2015 och är planerad att genomföras under 2016/2017.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) Innehåll, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) Tillförlitlighet, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) Aktualitet, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) Jämförbarhet och sammanvändbarhet, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) Tillgänglighet och förståelighet, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

B.0 Inledning

Med fritidshusområde avses hussamling utanför tätort med minst 50 hus taxerade som fritidshus, där avståndet mellan husen är högst 150 m. För ytterligare detaljer se SM, serie MI 64.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objekt är dels orterna i sig (en områdesindelning), dels byggnaderna som finns inom områdena. Populationen är samtliga fritidshus i Sverige.

1.1.2 Variabler

För områdena anges gränser (polygoner med koordinater), koder, namn, landareal och byggnader uppdelat på fritidshus och övriga byggnader.

Per län och kommun redovisas antal områden, areal, antal byggnader, andel fritidshus i områdena, samt antal områden utifrån storleksklass (areal).

1.1.3 Statistiska mått

Antal, hektar, andel i procent

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultat redovisas per fritidshusområde, riket, län och kommun.

1.1.5 Referenstider

Vart femte år sedan 2000. Den senaste undersökningen har referensår 2010.

1.2. Fullständighet

Totalundersökning

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Fritidshusområdena bedöms täckas in bra, enligt gällande definition. Gränserna görs maskinellt och granskas manuellt mot flygbilder och topografiska kartor.

En källa till osäkerhet är taxeringen av fritidshus, som avgränsningen bygger på. De byggnader som inte har någon typkod (typkod "NULL") antas vara fritidshus när de ligger inom eller i anslutning till koncentrationer av andra fritidshus eller befintliga fritidshusområden.

En viss osäkerhet finns i områdenas beteckningar. Genom att kartor i olika skalformat har använts så har också detaljeringsgraden i namngivelser på kartorna varit olika, vilket påverkat förutsättningarna att finna lämplig beteckning. De flesta beteckningar har ursprungligen bestämts vid avgränsningen 2000. Vid 2010 års avgränsning gjordes en genomgång av namnen, vilket ledde till att några namn ändrades.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Totalundersökning

2.2.2 *Ramtäckning*

En källa till osäkerhet är taxeringen av fritidshus, som avgränsningen bygger på. Osäkerheten berör de byggnader som saknar typkod (typkod "NULL"). Byggnader utan typkod är ofta nybyggda hus. De räknas med här eftersom nybyggda hus inom eller i anslutning till ett fritidshusområde sannolikt är fritidshus. Komplementbyggnader (förråd, garage etc.) rensas bort från dem. Gränserna granskas även manuellt mot flygbilder och topografiska kartor.

Ingen hänsyn tas till om husen är permanent bebodda. Hus taxerade som permanenthus som saknar permanent boende, och som i så fall eventuellt används som fritidshus, ingår inte i undersökningen.

2.2.3 *Mätning*

Avgränsningen görs maskinellt med hjälp av register och digitala data. Därefter granskas gränserna manuellt med hjälp av kartor. Nytt för 2010 års avgränsning är att flygfoto eller topografisk karta har kunnat läggas som bakgrundsbild under datamaterialt, genom Lantmäteriets WMS-tjänster. Det har gett en förbättring av kvaliteten. I några fall har även data avseende 2005 ändrats med hjälp av den nya information som bakgrundskartorna har tillhandahållit.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Ej aktuellt.

2.2.5 *Bearbetning*

Byggnadsregistret levereras av Lantmäteriet. Bearbetningar av statistik har gjorts i MapInfo och i Excel.

2.2.6 *Modellantaganden*

Ej aktuellt.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Sker i anslutning till resultatredovisningen.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Vart femte år

3.2 Framställningstid

Cirka 3 personmånader.

3.3 Punktlighet

Statistiken avseende fritidshusområden 2010 försenades på grund av att granskningen av byggnadsregistret och av gränser och beteckningar mot

bakgrundskartor tog längre tid än beräknat. Statistiken publicerades den 8 februari 2012.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Avgränsningarna har gjorts enligt samma metod vid de två tidigare omgångarna (2000 och 2005).

2005 års gränser har vid behov uppdaterats utifrån samma underlagsmaterial som har använts till 2010 års gränser (ortofoto och topografisk karta via WMS-tjänst).

Vid 2005 års avgränsning var all digital kartinformation i projektion RT90 2,5 gon väst. Alla arealer beräknades med kartesisk metod. Vid avgränsningarna 2010 har all digital kartprojektion varit i SWEREF 99 TM och arealer har beräknats med sfärisk metod. Alla arealer för fritidshusområden 2005 har räknats om enligt SWREF99 TM, sfärisk metod samt vattenarealer för 2011 (tidigare använda vattenarealer var från 2000). Detta innebär att de arealer som nu redovisas för 2005 ej helt stämmer överens med tidigare redovisade arealer, även om ingen revidering skett av områdesgränsen 2005.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Ej aktuellt.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Resultatet kan jämföras med statistik över tätorter, småorter och arbetsplatsområden utanför tätort. Tätorterna överlappar inte fritidshusområdena. Det kan däremot småorter och arbetsplatsområden utanför tätort göra.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på SCB:s webbplats: www.scb.se/MI0806 och med översiktliga kartor på: www.gis.scb.se

Polygoner för GIS-program finns till försäljning (esri shape-format och MapInfo-format), i projektion RT90 eller SWEREF99.

5.2 Presentation

Resultaten publiceras i statistiska meddelanden (SM) med tabeller och kommentarer om utvecklingen under respektive 5-årsperiod. Vidare finns excelfiler och tabeller i Statistikdatabasen (från 2000).

5.3 Dokumentation

Ytterligare dokumentation presenteras på SCB:s hemsida.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärmaterial finns sparat i GIS-filer. Det är inte allmänt tillgängligt

5.5 Upplysningstjänster

Webbplatsen: www.scb.se/MI0806

Geoskikt: www.gis.scb.se

Epost: mark.vatten.gis@scb.se